

Όταν η περιβαλλοντική μας ευαισθησία εκφράζεται με πράξεις... ή μήπως όχι;

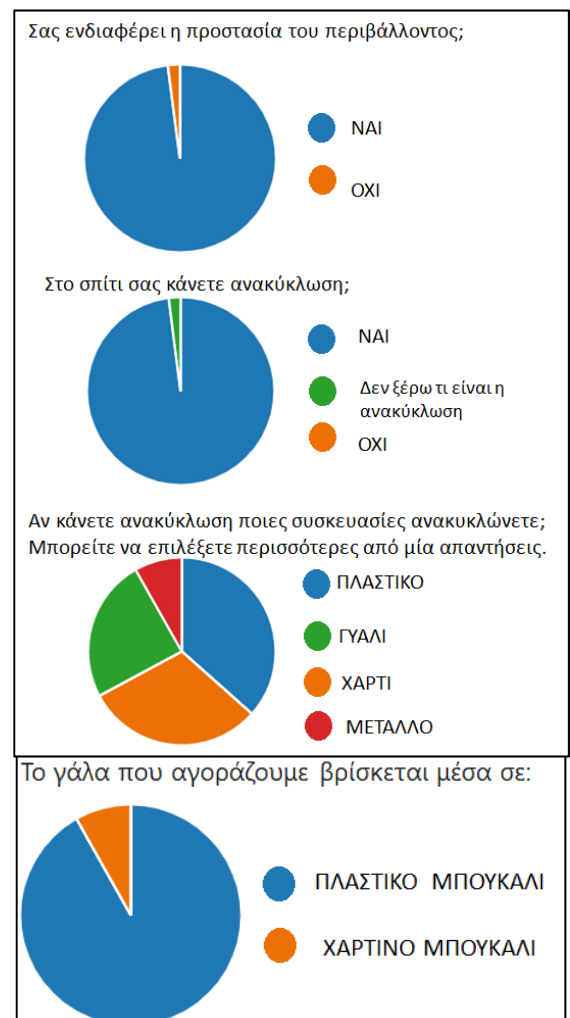
Εδώ και χρόνια γίνεται προσπάθεια για ανάπτυξη περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, μέσα από προγράμματα στο σχολείο, προγράμματα στην τηλεόραση και με δράσεις που πραγματοποιούνται από διάφορους κοινωνικούς φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς).

Στην παρούσα εργασία του προγράμματος « Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί κατά πόσο η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, που τυχόν έχει κάποιος, εκφράζεται με περιβαλλοντικές δράσεις στην καθημερινότητα του, δράσεις που μακροχρόνια θα μειώσουν την αρνητική πίεση που ασκεί ο άνθρωπος στο περιβάλλον.

Για τον σκοπό αυτό, ζητήθηκε από μαθητές/τριες και καθηγήμες/τριες του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ - Δασούπολης να απαντήσουν σε ερωτηματολόγιο, μέσω του Microsoft teams, αναφορικά με την καθημερινή χρήση πλαστικών.

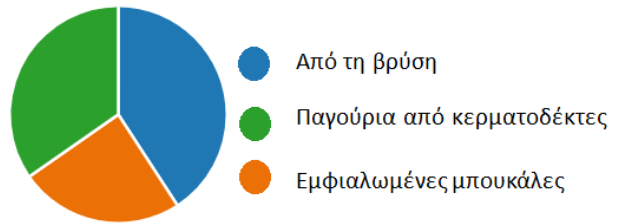
Οι πρώτες ερωτήσεις αφορούσαν στο ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανακύκλωσης και απαντήθηκαν από τους περισσότερους θετικά. Όσον αφορά στα υλικά που ανακυκλώνουν, μικρό μόνο ποσοστό των ερωτωμένων σημείωσε ότι ανακυκλώνει μέταλλα. Το γεγονός αυτό είναι παράξενο καθώς οι μεταλλικές συσκευασίες (π.χ. κονσέρβες) συνδιαλέγονται μαζί με τα πλαστικά, στις σακούλες PMD. Η παράλειψη αυτών των υλικών μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως ίσως οι πολίτες δεν τυγχάνουν κατάλληλης επιμόρφωσης στα θέματα ανακύκλωσης.

Το επόμενο ερώτημα αφορούσε στη συσκευασία γάλακτος που προτιμούν οι ερωτώμενοι. Το 80% απάντησε πως στηρίζει την αγορά γάλακτος σε πλαστικό μπουκάλι ενώ, το 15% περίπου υποστηρίζει την αγορά του σε χάρτινη συσκευασία.

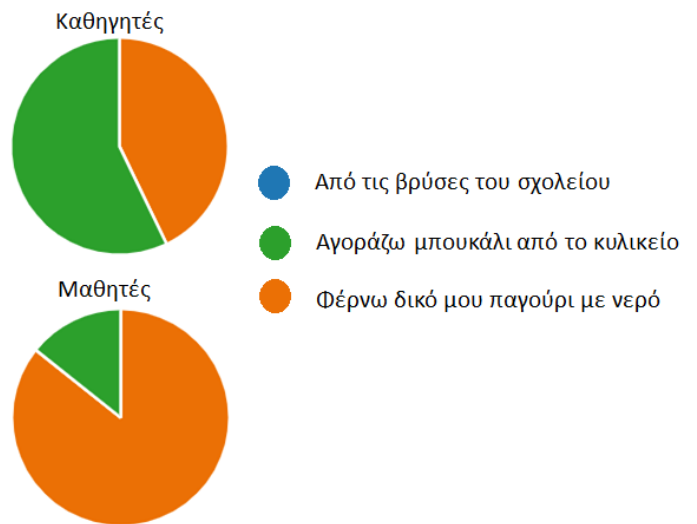

Η προμήθεια νερού ήταν ένα ακόμα θέμα που διερευνήθηκε, αφού το εμφιαλωμένο νερό αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Στην Κύπρο, όλα τα σπίτια έχουν την επιλογή τρεχούμενου πόσιμου νερού. Η έρευνα κατέδειξε πως οι μισές οικογενειακές εστίες, περίπου, πίνουν νερό από τη βρύση ενώ, οι υπόλοιπες προμηθεύονται νερό από τους κερματοδέκτες. Μόνο ένα μικρό ποσοστό αγοράζει εμφιαλωμένο νερό. Όσον αφορά στο σχολικό περιβάλλον, αυτό που μας έκανε εντύπωση είναι ότι ενώ οι περισσότεροι μαθητές απάντησαν ότι φέρνουν παγούρι με νερό, οι περισσότεροι καθηγητές αγοράζουν εμφιαλωμένο νερό από το σχολείο. Κανένας δεν χρησιμοποιεί τις βρύσες του σχολείου.

Στο σπίτι πίνουμε νερό από:

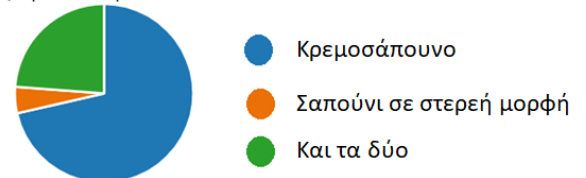

Στο σχολείο, πίνω νερό συνήθως από:

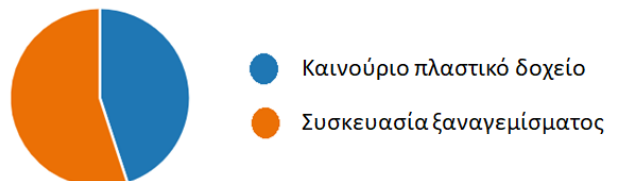

Από τα πιο κοινά και καθημερινής χρήσης καθαριστικά είναι τα σαπούνια χεριών. Το σαπούνι υπάρχει σε στερεή μορφή (σε χάρτινο ή πλαστικό περιτύλιγμα) και σε υγρή μορφή σε πλαστικά μεγάλα δοχεία. Αυτό που μειώνει τη χρήση πλαστικών είναι σαφώς η χρήση στερεού σαπουνιού. Για το υγρό σαπούνι υπάρχουν μεν επιλογές ξαναγεμίματος του πλαστικού δοχείου αλλά αυτές είναι κυρίως για τα σαπούνια χεριών. Για τα αφροντούς που χρησιμοποιούμε στο μπάνιο δεν υπάρχουν συχνά στο εμπόριο συσκευασίες ξαναγεμίματος οπότεν αναγκαζόμαστε κάθε φορά να αγοράζουμε άλλο.

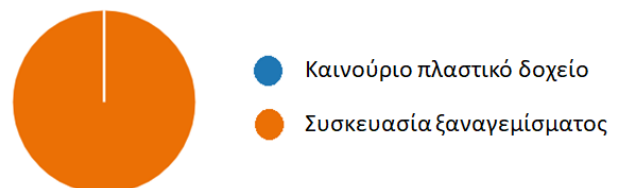
Στο σπίτι για να πλένουμε τα χέρια μας και να κάνουμε μπάνιο χρησιμοποιούμε:

Αν χρησιμοποιείτε κρεμοσάπυνο όταν κάνετε μπάνιο, όταν τελειώνει αγοράζετε:

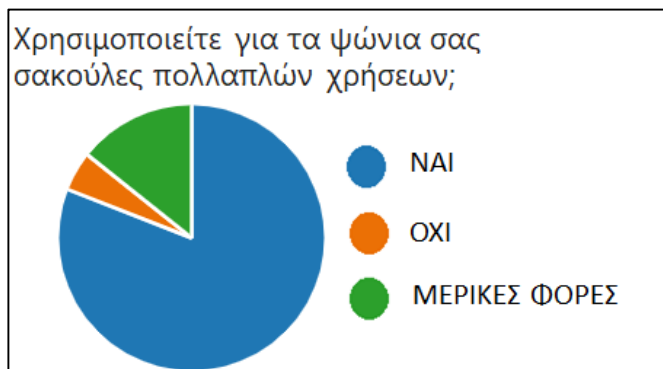
Αν χρησιμοποιείτε κρεμοσάπυνο όταν πλένετε τα χέρια σας, όταν τελειώνει αγοράζετε:

Από τις απαντήσεις των μαθητών/τριων το 65% ανταποκρίνονταν στη χρήση κρεμοσάπουνου (σαπούνι σε υγρή μορφή) και από αυτό το ποσοστό 75% αγοράζει καινούριο πλαστικό δοχείο κάθε φορά. Οι καθηγητές/τριες δήλωσαν επίσης ότι χρησιμοποιούν κρεμοσάπουνο στο μεγαλύτερο ποσοστό (70%) και από αυτό το 55% αγοράζει τη συσκευασία ξαναγεμίματος, που ουσιαστικά δεν βρίσκεις εύκολα στο εμπόριο.

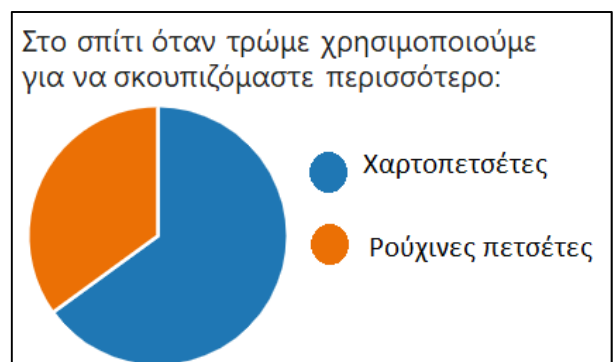
Αν και η αγορά ανταλλακτικών προϊόντων, με σκοπό το γέμισμα της αρχικής συσκευασίας, έχει οικολογική χαρακτήρα, είναι γεγονός πως οι συσκευασίες των ανταλλακτικών σαπουνιών είναι επίσης πλαστικές, και πολλές φορές μη ανακυκλώσιμες, εξαιτίας του όχι τόσο ανθεκτικού πλαστικού από το οποίο είναι φτιαγμένες.

Με αφορμή τα ψώνια, όπως και τη σχετικά πρόσφατη νομοθεσία που αφορά στη διαθεσιμότητα των πλαστικών σακουλιών στις υπεραγορές, υπήρξε ερώτηση για τη χρήση ή όχι των επαναχρησιμοποιούμενων τσαντών, που προωθούνται τα τελευταία χρόνια. Το

αξιοσημείωτο ποσοστό του 75% απάντησε πως χρησιμοποιεί τις τσάντες πολλαπλής χρήσης ενώ, μόνο το 7% απάντησε πως όχι. Το συμπληρωματικό ποσοστό του 17% είχε ουδέτερη απάντηση, απαντώντας «Μερικές φορές». Τα συμπεράσματα από αυτή και μόνο την ερώτηση είναι η θετική δράση των πολιτών και η συμμόρφωσή τους με τη νέα νομοθεσία, που προώθησε μια πιο φιλική στάση προς το περιβάλλον.

Ακολούθως, σε ερώτηση που αφορούσε στη χρήση χάρτινων έναντι υφασμάτινων ειδών πετσέτας, το 70% επέλεξε ως απάντηση τις χαρτοπετσέτες και το 30% τις υφασμάτινες. Αυτό αποτελεί ένα ξεκάθαρο παράδειγμα επιβολής της δύναμης της συνήθειας, που πρέπει να αποκόψουμε από την κοινωνία μας. Θεωρείται δεδομένο πως οι χαρτοπετσέτες είναι πιο εύκολες, πιο καθαρές και πιο ευπαρουσίαστες. Συχνά ακόμη θεωρείται και ο ευκολότερος τρόπος,

σε σύγκριση με τη χρήση των υφασμάτινων πετσετών, που πρέπει να διέλθουν μία

διαδικασίας πλυσίματος κλ.π. Παρόλο που συνδυάζουμε στη σκέψη μας τις χαρτοπετσέτες με το γρήγορο και έτοιμο φαγητό, το 92% των ερωτηθέντων βασίζεται σε σπιτικό μαγειρεμένο φαγητό, και όχι fast food.

Τα συμπεράσματά μας από την έρευνα αυτή είναι πως ενώ παρατηρείται η προθυμία και το ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος, βάση των παραπάνω απαντήσεων, μαρτυρείται πως οι καθημερινές ενέργειες των ερωτηθέντων δεν συνάδουν με τις προθέσεις τους, οι οποίες εν τέλει αποδεικνύονται επιφανειακές. Η δύναμη της συνήθειας επιβάλλεται στην καθημερινότητα μας και μάς αποτρέπει από τη μετατροπή της περιβαλλοντικής σκέψης σε πράξη/ στάση ζωής. Έτσι οδηγούμαστε στις πιο απλές, άμεσες και γρήγορες λύσεις, αποτρέποντας την πιθανή ανταλλαγή αυτών με άλλες, εύκολες αλλά καινοτόμες λύσεις, που παράλληλα προωθούν την οικολογική στάση απέναντι στον πλανήτη μας.

Είναι επιτακτική ανάγκη για περισσότερη ενημέρωση των πολιτών, όχι μόνο για την ανακύκλωση, αλλά και για τη μείωση της χρήσης των πλαστικών στην καθημερινότητά μας. Η περιβαλλοντική συνείδηση υπάρχει, απλά πρέπει οι κατάλληλοι αρμόδιοι (Υπουργείο Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εμπορίου, κλ.π.) να υποδείξουν και τον τρόπο με τον οποίο την κάνουμε πράξη στην καθημερινότητά μας. Η αλλαγή της νομοθεσίας όσον αφορά στις πλαστικές συσκευασίες θα συντείνει σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση. Αν για παράδειγμα το γάλα να τοποθετείτε σε χάρτινα ή και γυάλινα μπουκάλια (όπως παλαιότερα) τότε και πιο οικολογικές συσκευασίες έχουμε αλλά και πιο υγιεινές. Επιπλέον, μπορεί να προωθηθεί η χρήση στερεού σαπουνιού, για να σταματήσει η αλόγιστη χρήση κρεμοσάπωνων. Η χρήση παγουρίνου για το νερό έτσι ώστε να μειωθεί η χρήση και σαφώς η παραγωγή εμφιαλωμένων μπουκαλιών νερού κρίνεται ουσιώδης. Ίσως μια ματιά στο παρελθόν, στις συνήθειες των ανθρώπων πριν την εμφάνιση των πλαστικών, να μας βοηθήσει να επαναφέρουμε το περιβάλλον στη φυσική του κατάσταση.

Χάρις Κανάκη

Μαθητριά Β' Λυκείου

Λύκειο Αρχ.Μακάριος Γ' Δασούπολη